

Atminties kelias 1941 – 2021

2021 metais minime 80-ąsias metines nuo Holokausto pradžios Lietuvoje. Skirtingai nuo didžiosios Europos dalies, Lietuvoje Holokausto aukos buvo nužudytos netoli jų gyvenamosios vietos. Praktiškai per kelis 1941 m. vasaros ir rudens mėnesius buvo visiškai sunaikintos Lietuvos žydų bendruomenės.

Šių skaudžių istorinių įvykių atsiminimui Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti kartu su jos iniciatyva įsteigtais Tolerancijos ugdymo centrais bei kitais partneriais, inicijuoja nacionalinį projektą „Atminties kelias 1941 – 2021“. Renginiai vyks nuo birželio iki gruodžio mėnesio. Panašūs renginiai Tarptautinės komisijos iniciatyva vyksta daugiau nei dešimtmetį minint Lietuvos žydų genocido aukų atminimo dieną – rugsėjo 23 d., kuriuose kasmet dalyvauja 150 – 200 mokyklų ir daugiau nei 10 000 dalyvių.

Šiais metais „Atminties kelio 1941-2021“ minėjimo renginiai organizuojami nuosekliai (chronologiškai) sekant skaudžių istorinių įvykių kalendorių. Bus surengtos kelios dešimtys minėjimo renginių, skirtų atskirų miestų ir miestelių žydų bendruomenių sunaikinimo 80-čiams paminėti.

„Atminties kelio 1941-2021“ minėjimai – tai atminimo eisenos, kurios prasideda miestų centrinėse dalyse, kur anksčiau gyveno žydai ir baigiasi Holokausto aukų masinių žudynių vietose. Eisenų dalyviai nešasi akmenėlius su ant jų užrašytais čia gyvenusių žydų vardais – tai ir pagarba istoriškai susiklosčiusiai žydų tradicijai į kapines nešti akmenėlius, ir Holokausto aukų įsmeninimas. Žudynių vietose vykstančiuose minėjimuose bus ištarti šie vardai ir iš nebūties prikeltos atskirų šeimų ir iškiliausių to krašto asmenybių istorijos. Tikimės, kad ši iniciatyva paspartins paminklų su įamžintais aukų vardais atsiradimą žudynių vietose visoje Lietuvoje.

Tikimės, kad šie prasmingi ir jautrūs paminėjimai padės formuoti natūraliam visuotinam supratimui, kad Holokaustas buvo didelė ne tik žydų, bet ir visų mūsų tragedija, kurios metu Lietuva neteko fenomenalaus intelektualinio, kultūrinio, politinio ir ekonominio potencialo.

Pirmasis „Atminties kelio 1941-2021“ minėjimo renginys vyks birželio 23 d. Gargžduose. Čia 1941 metų birželio 24 d. vokiečių gestapo, SD ir policijos pareigūnai sušaudė 200 vyrų. Beveik visi sušaudytieji buvo žydų tautybės. Šios žudynės buvo pirmosios masinės žydų žudynės Lietuvoje. Kai kurių istorikų manymu, tai apskritai buvo pirmosios tokio pobūdžio žudynės, prasidėjus Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karui. Galima sakyti, jog Lietuvos žydų genocidas (Holokaustas) prasidėjo būtent Gargžduose.

Daugiau apie visus renginius: www.komisija.lt